

UCHWAŁA NR XXXIX/241/2022
Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego
z dnia 6 maja 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”- edycja w 2022 roku

Działając na podstawie art. 12 pkt 8a) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022, poz. 528, t.j. z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 pkt. 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2021.1249 t.j.).

Rada Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego uchwala co następuje:

§1. Przyjmuje się „*Program korekcyjno-edukacyjny Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie*” – edycja w 2022 roku, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa i Spraw Społecznych.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
Józef Rojek

*Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/241/2022
Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego
z dnia 6 maja 2022 r.*

***„Program korekcyjno – edukacyjny
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego
dla osób stosujących przemoc w rodzinie”
- edycja w 2022 roku***

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Spis treści

1. Podstawa prawna	Str. 3
2. Realizator programu	Str. 3
3. Współpraca	Str. 3
4. Uzasadnienie realizacji programu	Str. 4
5. Założenia merytoryczne realizacji programu	Str. 10
6. Cele i zakładane rezultaty programu	Str. 11
7. Sposób realizacji programu	Str. 12
8. Sposób finansowania	Str. 16
9. Monitoring i ewaluacja oraz sprawozdawczość z prowadzonych działań	Str. 16
Spis tabel	Str. 18
Załączniki	Str. 19

1. Podstawa prawna

Podstawą prawną do opracowania i realizacji *„Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”* – edycja w 2022 roku jest:

- Art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2021.1249 t.j. z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz.U.2011.50.259),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2021.2268 t.j. z późn. zm.).

Program realizuje postanowienia z następujących dokumentów programowych:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (R.M. 2022.1204),
- Ramowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (Uchwała nr XLV/926/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 roku),
- Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2027 pn. Rodzina bez przemocy (Uchwała Nr XXIII/165/2021 Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego w Ropczycach z dnia 28 stycznia 2021 roku).

2. Realizator programu

Realizatorem autorskiego *„Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”* - edycja 2022 roku - zwanego dalej programem - jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach, w ramach działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

3. Współpraca

Partnerami realizatora programu, w szczególności w zakresie rekrutacji i monitoringu programu, będą instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w szczególności mające kontakt ze sprawcami przemocy domowej:

- Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie gmin z terenu powiatu,
- Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach,
- Prokuratura Rejonowa w Ropczycach,
- Sąd Rejonowy w Ropczycach wraz z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- inne instytucje lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

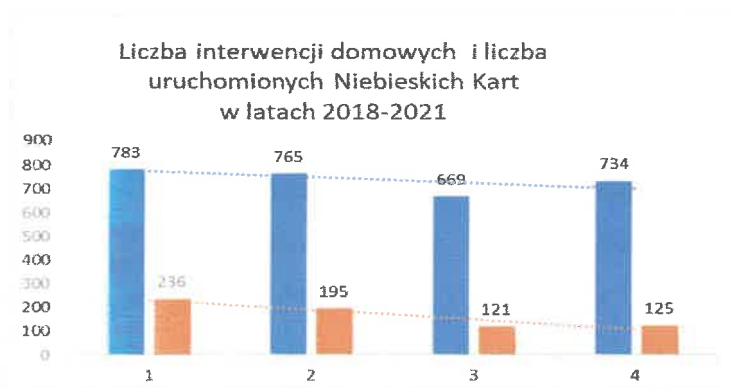
Skuteczna i efektywna realizacja programu wymaga ścisłej współpracy z ww. instytucjami.

4. Uzasadnienie realizacji programu

Diagnoza sytuacji w powiecie ropczycko-sędziszowskim w zakresie skali zjawiska przemocy za 2021 rok wskazuje, że problem ten dotyka wielu rodzin mieszkających w powiecie ropczycko-sędziszowskim. Diagnoza została opracowana na podstawie analizy danych uzyskanych z badania ankietowego przeprowadzonego wśród instytucji takich jak: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ośrodki pomocy społecznej z terenu pięciu gmin, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Zespół Opieki Zdrowotnej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły ponadpodstawowe z terenu powiatu, organizacje pozarządowe oraz na podstawie danych Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Natychmiastowej pomocy mieszkańcom powiatu - osobom poszkodowanym w wyniku przemocy domowej - udzielała Policja, mająca zapewnić bezpieczeństwo obywateli, jak również Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. Były to instytucje, do których w pierwszej kolejności zgłaszały się osoby w sytuacji przemocy, chcące uzyskać pomoc.

Z analizy danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Ropczycach wynika, że liczba przeprowadzonych interwencji domowych w 2021 roku nieznacznie wzrosła w stosunku do poprzedniego roku, z ogólną tendencją spadkową na przestrzeni lat 2018-2021. Liczba interwencji domowych wynosiła w szczególności: 2018- 783, 2019-765, 2020 – 669, 2021 – 734. Liczba procedur Niebieskie Karty, uruchomiona podczas tych interwencji, była również nieco wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim, ale z ogólną tendencją spadkową na przestrzeni lat 2018-2021 i przedstawia się następująco: 2018- 236, 2019-195, 2020 – 121, 2021 – 125. Zależności te prezentuje poniższy wykres.

Wśród osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy najliczniejszą grupę stanowiły kobiety, natomiast mężczyźni byli zdecydowanie częściej sprawcami przemocy wobec najbliższych, a ponad połowa z nich (48 %) popełniła ten czyn zabroniony będąc pod wpływem alkoholu. Spośród wszczętych przez Policję postępowań z art. 207 Kodeksu karnego około 1/3 zakończonych była skierowaniem do sądu aktu oskarżenia i była niższa w stosunku do roku 2020. Szczegółowe dane prezentowane są w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Liczba interwencji domowych i uruchomionej procedury Niebieskie Karty przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Ropczycach w latach 2018-2021

Rok	Liczba interwencji domowych	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej *				Liczba osób podejrzewanych o przemoc			Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu			Liczba wszczętych postępowań na podst. art. 207 KK zgnękanie psychiczne lub fizyczne nad osobą)	Liczba skierowanych do Sądu aktów oskarżeń na podst. art. 207 KK
			K	M	N**	Os. powyżej 65 r.ż. **	K	M	N	K	M	N		
2018	783	236	208	36	53	40	17	219	0	3	113	0	56	15
2019	765	195	174	18	31	43	17	178	0	5	114	0	53	33
2020	669	121	111	12	52	33	10	111	1	2	67	0	47	24
2021	734	125	105	16	28	19	11	117	0	2	60	0	53	17

* K,M,N - kobiety, mężczyźni, nieletni do 18 r.ż.,

** nieletni do 18 r.ż., osoby powyżej 65 r.ż.- kobiety i mężczyźni

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach

Z danych statystycznych Prokuratury Rejonowej w Ropczycach wynika, że spośród 69 otrzymanych zawiadomień o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstw z użyciem przemocy w rodzinie skierowano 22 akty oskarżenia do Sądu Rejonowego

w Ropczycach, co stanowi, że w przypadku 1/3 zawiadomień istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia tego przestępstwa. W 2021 roku Prokuratura Rejonowa w Ropczycach umorzyła 8 zawiadomień z powodu braku znamion przestępstwa przemocy.

W Sądzie Rejonowym w Ropczycach w 2021 roku było prowadzonych 29 spraw dotyczących przestępstwa z art. 207 Kodeksu Karnego, z czego skazanych zostało 26 osób (kobieta i 25 mężczyzn). Dozorowi kuratora było poddanych 18 mężczyzn, a do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych skierowano 2 mężczyzn.

Z danych statystycznych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działających w każdej z pięciu gmin na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego wynika, że w gminach miejsko-wiejskich 11-26 % zgłoszeń dotyczących podejrzenia przemocy w rodzinie zakończonych jest skierowaniem do organów ścigania zawiadomienia o powzięciu podejrzenia o popełnienie przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2. Liczba procedur Niebieskie Karty, założonych w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w roku 2021

Gminy	Liczba złożonych Niebieskich Kart	Liczba rodzin uwikłanych w przemoc domową	Liczba rodzin w gminach, w których skutecznie rozwiązano problem przemocy	Liczba zgłoszeń do organów ścigania o powzięciu podejrzenia o popełnienie przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy
Ropczyce	50	44	44	5
Sędziszów Małopolski	32	33	23	6
Iwierzycę	15	13	11	3
Ostrów	24	16	15	5
Wielopole Skrzyńskie	18	13	10	0
Łącznie	139	119	103	19

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Z analizy danych dotyczący odsetka uruchomionych procedur Niebieskie Karty w stosunku do liczby ludności w danej gminie wynika, że najniższy był on dla gmin Sędziszów Małopolski (0,134%), Wielopole Skrzyńskie (0,159%), natomiast wyższy w gminach Iwierzycę (0,194%), Ropczyce (0,184%) a najwyższy - w gminie Ostrów (0,218%). Wobec powyższego można wywnioskować, że w stosunku do liczby mieszkańców gminy najczęściej podejrzenie występowania przemocy w rodzinie występowało w gminie Ostrów, a najrzadziej - w gminie Sędziszów Małopolski.

Łącznie na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2021 roku do Zespołów Interdyscyplinarnych przekazano 139 kart A – w zdecydowanej większości przez Policję (111), następnie przez jednostki pomocy społecznej (18), przedstawicieli ochrony zdrowia (1) a także Gminna komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (1), przedstawicieli oświaty (0), z czego w 19 przypadkach złożono również zawiadomienie do organów ścigania o powzięciu podejrzenia popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy. Najczęściej wymienianą formą stosowanej przemocy w rodzinie w 2021 roku była przemoc fizyczna i psychiczna, rzadziej – ekonomiczna.

Dane Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazują również, że w roku 2021 w powiecie ropczycko-sędziszowskim łącznie było 163 osoby poszkodowane w wyniku przemocy domowej, a wśród nich to kobiety stanowiły najliczniejszą grupę osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy – 124, a poszkodowanych osób nieletnich (niezależnie od płci) było 25. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba osób pokrzywdzonych przemocą w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w roku 2021

Gminy	Liczba pokrzywdzonych kobiet	Liczba pokrzywdzonych mężczyzn	Liczba pokrzywdzonych nieletnich do 18 r.ż.
Ropczyce	41	3	12
Sędziszów Małopolski	51	4	6
Twierzyce	7	4	2
Ostrów	13	2	4
Wielopole Skrzyńskie	12	1	1
Łącznie	124	14	25

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Z analizy danych dotyczących realizacji procedury Niebieskie Karty przez Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że we wszystkich gminach było 118 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, a największy odsetek spośród nich stanowili mężczyźni (89%).

Tabela 4. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w roku 2021

Gminy	Liczba sprawców przemocy*			
	K	M	Osoby powyżej 65 r.ż.	N
Ropczyce	3	41	2	0

Sędziszów Małopolski	6	30	6	0
Iwierzycze	2	7	4	0
Ostrów	1	15	0	0
Wielopole Skrzyńskie	1	12	0	0
Łącznie	13	105	12	0

* K,M,N- kobiety, mężczyźni, nieletni do 18 r.ż.

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Największą liczbę rodzin z problemem przemocy w rodzinie odnotowano w gminach miejskich Ropczyce i Sędziszów Małopolski. W roku 2021, z uwagi na brak takiej potrzeby, żadna z gmin nie umieszczała dzieci u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. Nie występowała również potrzeba umieszczenia mieszkańców gmin w Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ani też w ośrodkach wsparcia dla matek z dziećmi.

Zespoły Interdyscyplinarne informowały, że osoby doświadczające przemocy rodzinie najczęściej były objęte pomocą w formie: pracy socjalnej, wsparcie emocjonalnym, monitorowania poprzez wizyty w środowisku i kontakt telefoniczny, udzielanie informacji o pomocy specjalistycznej innych instytucji i służb (kuratorzy, policja pedagodzy szkolni), możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego i tymczasowego schronienia, możliwości skorzystania z wsparcia finansowego. Osoby stosujące przemoc w rodzinie były kierowane i motywowane do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, poddane monitorowaniu przez dzielnicowego oraz informowane o skutkach prawnych stosowania przemocy.

W ramach działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ropczycach osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą korzystać z natychmiastowego wsparcia emocjonalnego i psychologicznego, poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego, z tymczasowego schronienia w hostelu - w zależności od sytuacji i potrzeb. Kobiety doświadczające przemocy mogą brać udział w cyklicznych spotkaniach grupy wsparcia, natomiast osoby podejrzane o stosowanie przemocy lub skazane za przestępstwo z art. 207 Kodeksu karnego mogą uczestniczyć w realizowanym corocznie „Programie korekcyjno-edukacyjnym powiatu ropczycko-sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5. Liczba osób korzystających z pomocy w POIK w związku z sytuacją przemocy w rodzinie w roku 2021

Forma pomocy	Liczba osób ogółem	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Liczba dzieci
Interwencja kryzysowa i wsparcie	17	10	3	4
Tymczasowe schronienie w hostelu POIK	0	0	0	0
Tymczasowe schronienie w SOW	2	1	0	1
Poradnictwo psychologiczne	5	3	2	0
Poradnictwo prawne	9	9	0	0
Poradnictwo socjalne	0	0	0	0
Poradnictwo pedagogiczne i rodzinne	2	2	0	0

*Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Źródło: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ropczycach

Poza ww. formami pomocy, osoby doświadczające przemocy miały możliwość udziału w spotkaniach grupy wsparcia, które prowadził psycholog Ośrodka. W ramach działalności grupy w roku 2021 odbyło się 5 spotkań, w których uczestniczyły 2 kobiety.

W ramach realizacji procedury Niebieskie Karty w 2021 roku pracownicy ośrodka inicjowali procedurę, a także uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie gminy Iwierzycy i gminy Ropczyce.

Tabela 6. Realizacja procedury Niebieskie Karty i działań w pracach w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2021 przez POIK

Rok	Liczba Niebieskich Kart - A przekazanych do ZI przez POIK	Liczba zgłoszeń do prokuratury lub policji zawiadomień o powzięciu podejrzenia popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	Liczba posiedzeń ZI i Grupy roboczej z udziałem pracownika POIK
2021	4	2	4

Źródło: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ropczycach

W 2021 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach, jak corocznie, przystąpiło do realizacji ww. zadania pod nazwą „Program korekcyjno-edukacyjny Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w roku 2021”, który został przyjęty Uchwałą nr XXIII/166/2021 Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego w Ropczycach z dnia 28 stycznia 2021 roku. W wyniku przeprowadzonego naboru w okresie styczeń – październik 2021 roku, spośród 44 zgłoszonych mężczyzn do programu przystąpiły 3 osoby, co uniemożliwiało przeprowadzenie zajęć grupowych ze względu na niewystarczającą liczbę uczestników. Ostatecznie w dniu 14.10.2021 roku poinformowano Podkarpacki Urząd Wojewódzki

w Rzeszowie o rezygnacji z przyznanej dotacji na realizację *"Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na rok 2021"*. Osoby, które wyraziły chęć uczestniczenia w programie w 2021 roku zostały poinformowane o możliwości wzięcia udziału w programie w powiecie dębickim. Potwierdzenie ukończenia tego programu uzyskano od 2 osób.

Należy podkreślić, że ze względu na charakter przemocy w rodzinie osoby doświadczające przemocy nie zawsze potrafią otwarcie przyznać się do występowania tego problemu ze względu na wstyd, strach, poczucie winy. Z tego też powodu przemoc w rodzinie nadal jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania.

Sprawy dotyczące przemocy w rodzinie są sprawami trudnymi, dotyczącymi zamkniętych środowisk rodzinnych, skąd informacje rzadko przedostają się na zewnątrz. W bardzo wielu przypadkach poszkodowani nie chcą współpracować z Policją w celu ukarania sprawcy przestępstwa, który jest przecież jednocześnie członkiem ich rodziny. Stąd istotną rolę w zapobieganiu występowania przemocy stanowią wszelkie działania profilaktyczne, edukacyjne i pomocowe, skierowane zarówno do osób doświadczających przemocy lub będących jej świadkami, jak również do osób stosujących zachowania przemocowe wobec najbliższych członków rodziny.

Niezbędne są więc działania powstrzymujące sprawców i prowadzące do zakończenia przemocy w rodzinie, czemu mają służyć programy korekcyjno-edukacyjne. Należy podkreślić, iż program pełni rolę pomocniczą systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzupełnia różne formy interwencji prawnych podejmowanych wobec sprawców przemocy. Podstawową rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przypisuje się interwencji karno-administracyjnej, zaś zadaniem programów jest zastosowanie działań, które spowodują zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie zmniejszą ryzyko kontynuowania przez te osoby przemocy oraz przyczynią się do zwiększenia samokontroli i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

5. Założenia merytoryczne realizacji programu

Założenia merytoryczne programu obejmują przekonania oraz aktualny stan wiedzy odnośnie mechanizmów przemocy domowej:

1. Przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy.

2. Przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy oraz poglądy wielu ludzi, często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie.
3. Przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążenia do kontrolowania osoby (współmałżonka, partnera, dziecka) lub sytuacji rodzinnej.
4. Można nauczyć się niestosowania przemocy.
5. Nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania.
6. Stosowanie przemocy w żadnym wypadku nie może być usprawiedliwione twierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary.
7. Korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych.
8. Stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

6. Cele i zakładane rezultaty programu

Celem strategicznym oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest **zakończenie przemocy w rodzinie**. Do osiągnięcia tego celu przyczynią się działania realizowane w ramach następujących celów szczegółowych:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym jej stosowaniem,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez stosowania wobec nich przemocy,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie odpowiedzialności za jej stosowanie,
- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- rozwój umiejętności komunikowania się oraz rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- uzyskanie informacji o możliwościach poddania się działaniom terapeutycznym.

Założone cele programu mają przyczynić się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- uznanie przez sprawcę faktu stosowania przemocy,
- uświadomienie sprawcy czym jest przemoc,
- zdobycie wiedzy w zakresie wychowywania dzieci bez przemocy,

- uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- powstrzymywanie się przez uczestników programu od aktów przemocy,
- nabycie umiejętności partnerskiego współdziałania rodzinie oraz korzystania z pomocy innych,
- nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, zamiana zachowań agresywnych na asertywne,
- nabycie umiejętności radzenia sobie z sytuacjach trudnych i stresujących,
- zmiana w postawach i w zachowaniu uczestników programu,
- zwiększenie odpowiedzialności za własne czyny.

7. Sposób realizacji programu

7.1. Program skierowany jest do pełnoletnich osób stosujących przemoc wobec osób członków rodziny (w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517 oraz z 2021 r. poz. 1023), a także wobec innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej), w szczególności do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
- osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestniczenia w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Uczestnictwa w programie odmawia się osobom:

- z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, przejawiającymi cechy osobowości nieprawidłowej, w tym antyspołecznej, osobowości z pogranicza, chorym psychicznie, osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych z wyłączeniem tych osób, które przeszły terapię i mają możliwość pracować nad zmianą agresywnych zachowań.

7.2. Nabór uczestników do programu prowadzi koordynator ds. programu korekcyjno-edukacyjnego, będący pracownikiem PCPR w Ropczycach. Informacje o realizowanym

programie zostaną opublikowane w miejscach ogólnodostępnych oraz na stronie internetowej PCPR w Ropczycach i Starostwa Powiatu, a także przekazane pisemnie współpracującym instytucjom. W miarę możliwości mogą również odbywać się spotkania informacyjne z przedstawicielami lokalnych instytucji w związku uruchamianiem edycji programu. Przetwarzanie danych osobowych do celów realizacji programu, zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych RODO art. 14 i art.13.

7.3. Podstawą zakwalifikowania osoby do udziału w programie, po przeprowadzeniu wstępnej diagnozy przez specjalistę prowadzącego oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, jest uznanie przez uczestnika programu faktu stosowania przemocy wobec najbliższych oraz wyrażenie zgody na uczestnictwo w programie na określonych zasadach poprzez podpisanie Kontraktu, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego programu.

Diagnoza sytuacji uczestnika powinna dotyczyć:

- w zakresie wstępnego rozeznania diagnostycznego m.in. funkcjonowania uczestnika, rzeczywistych okoliczności skierowania do programu, określenia czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc, określenia najgroźniejszych i typowych formy oraz okoliczności przemocowych zachowań, określenia aktualnej sytuacji rodzinnej i zawodowej, określenia cech osobistych istotnych dla pracy korekcyjnej,
- w zakresie pogłębionej diagnozy m. in. historii relacji, w których występuje przemoc oraz poprzednich związków, historii interwencji związanych z przemocą, historii pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych, doświadczeń związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, historii agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych, kontaktów z wymiarem sprawiedliwości, historii edukacyjno-zawodowej, charakterystyki szczegółowej zachowań i postaw przemocowych.

Opis diagnozy zamieszcza się w dokumentacji klienta (karta indywidualna). Uzyskane informacje od uczestników programu w ramach wstępnej i pogłębionej diagnozy dotyczące ich życia osobistego są objęte zasadą poufności, z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów niezgodnych z prawem, ściganych z urzędu.

7.4. Zasady uczestnictwa w programie określone są w dokumencie – Kontrakcie, podpisywanym przez uczestników programu, sporządzonym w 2 egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron. Wyrażenie zgody na udział w programie wiąże się z zobowiązaniem do przestrzegania następujących zasad:

- formalne wymogi ukończenia programu, dotyczące systematycznego i aktywnego uczestniczenia w zajęciach grupowych w wymiarze co najmniej 42 godzin i w 2 spotkaniach indywidualnych,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania się w trakcie uczestnictwa w zajęciach, zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu lub zażywania substancji psychoaktywnych (stąd dopuszcza się badanie alkomatem),
- zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych działań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakty stosowania przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika programu do 3 lat po jego ukończeniu,
- zgoda uczestnika na przetwarzanie danych osobowych do celów realizacji programu i zapoznaniu się z klauzulą informacyjną, zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych RODO art. 13.

7.5. Miejscem odbywania się zajęć z uczestnikami będą w pomieszczenia, w którym nie udziela się pomocy osobom doświadczającym przemocy, przystosowane do pracy grupowej i wyposażone w niezbędny sprzęt i pomoce. W miarę możliwości program przeprowadzany będzie w udostępnionej na ten cel sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Ropczycach lub w innym miejscu wynajętym lub udostępnionym na ten cel.

7.6. Prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych będzie się odbywać w grupie zamkniętej min. 5-12 osób - według ustalonego harmonogramu zajęć i zakresu merytorycznego, w wymiarze **co najmniej 60 godzin spotkań grupowych i 2 godziny spotkań indywidualnych - diagnostycznych z każdym z uczestników**. Przerwy pomiędzy kolejnymi spotkaniami grupowymi nie powinny być dłuższe niż tydzień. Terminy spotkań indywidualnych ustalane będą w porozumieniu z uczestnikami, adekwatnie do możliwości.

Godzina zajęć liczona jest jako minimum 45 minut bezpośrednich oddziaływań na uczestników programu, natomiast pozostała część godziny zegarowej powinna być wykorzystana na wytworzenie i uporządkowanie dokumentacji.

Uczestnicy programu otrzymują materiały edukacyjno-informacyjne oraz zaświadczenia potwierdzające ukończenie programu lub informacje o uczestniczeniu w programie, wystawione przez realizatora zajęć.

Wszystkie prowadzone działania w ramach programu będą dokumentowane i przechowywane w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach.

W przypadku braku możliwości utworzenia grupy co najmniej 5 osób, program nie będzie realizowany, a osoby zainteresowane udziałem w programie będą informowane o możliwości udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych w innym powiecie.

7.7. Kadra

W celu przeprowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych PCPR w Ropczycach zatrudni na podstawie umowy cywilnoprawnej specjalistę (specjalistów) posiadającego kwalifikacje określone w § 9 *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne* (Dz.U.2011.50.259).

Osoba prowadząca oddziaływania korekcyjno-edukacyjne zobowiązana będzie m.in. do:

- przedstawienia realizatorowi harmonogramu zajęć grupowych wraz z treścią merytoryczną,
- prowadzenia list obecności uczestników na zajęciach grupowych i indywidualnych,
- przeprowadzenia wstępnej i pogłębionej indywidualnej diagnozy u uczestników i oraz bieżącego sporządzania dokumentacji,
- oceny uczestników w czasie trwania programu w zakresie: aktywności, z zaobserwowanych zmian w zachowaniach i postawach, stosowania mechanizmów obronnych, poziomu szacunku i empatii wobec innych osób (wypełnienie przez uczestników ankiety pre- i post-), ocenę programu przez uczestników pod względem: organizacji, zakresu i treści programu poprzez badanie ankietowe na zakończenie programu (ankieta końcowa).
- monitorowania postępu programu i realizacji zajęć, w zakresie frekwencji, liczby uczestników zajęć, daty i tematyki zajęć, osiąganie założonych celów, itp.,

- sporządzenia sprawozdania końcowego z przeprowadzonych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- przekazania uczestnikom materiałów edukacyjno-informacyjnych,
- przekazania uczestnikom zaświadczenia potwierdzającego ukończenie programu lub informacji o uczestniczeniu w programie.

Koordynator programu - pracownik PCPR ma za zadanie organizowanie i obsługę niniejszego programu, a w szczególności: obsługę administracyjną, działania związane z naborem, w tym podpisanie Kontraktu z uczestnikiem oraz odebranie oświadczenia uczestnika o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów realizacji programu i zapoznaniu się z klauzulą informacyjną, zgodną z rozporządzeniem o ochronie danych RODO art. 13, bieżącą współpracę z przedstawicielami współpracujących instytucji, planowanie wydatków, monitoring, ewaluację, sprawozdawczość i dopełnienie innych wymaganych formalności po zakończeniu realizacji programu.

Obsługa księgowa programu prowadzona jest przez księgowość Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach.

8. Sposób finansowania

Środki na realizację zadania z zakresu administracji rządowej, jakim jest opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, zapewnia budżet państwa, a ich pozyskanie odbywa się poprzez złożenie wniosku przez Powiat Ropczycko-Sędziszowski o przyznanie dotacji na ten cel.

9. Monitoring i ewaluacja oraz sprawozdawczość z prowadzonych działań

Działania monitorujące obejmują zbieranie i dokumentowanie informacji na temat postępów w realizacji programu oraz poziomu osiągnięcia założonych celów. Monitoring obejmuje w szczególności:

1. Rekrutację, frekwencję, postępów w realizacji zajęć, ocenę uczestników przez prowadzącego oddziaływania korekcyjno-edukacyjne w zakresie osiągnięcia celów programu (wytworzona dokumentacja).
2. Informacje dotyczące zmiany zachowania uczestników programu, zbierane przez 3 lata od zakończenia udziału w programie (weryfikowane kilka razy w roku, odnotowane w karcie monitoringu uczestnika) od samych uczestników, osób najbliższych oraz z instytucji

kierujących do programu oraz działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego. (badanie ankietowe uzupełnione - w miarę możliwości wywiadem telefonicznym).

Zgromadzone dane są podstawą do **dokonania ewaluacji programu**, tj. oceny poszczególnych etapów realizacji programu w zakresie treści i efektywności prowadzonych oddziaływań w odniesieniu do założonych celów programu i obejmują w szczególności:

1. Realizacja poszczególnych etapów programu (rekrutacja, realizacja zajęć, monitoring zachowania uczestników).
2. Badanie efektywności programu w zakresie osiągania celów przez uczestników programu dotyczące m. in. wiedzy, zmiany przekonań, zachowań itd. (wypełnienie przez uczestników ankiety pre- i post-).
3. Ocenę programu przez uczestników pod względem: organizacji, zakresu i treści programu poprzez badanie ankietowe na zakończenie programu (ankieta końcowa).

Wynikiem ewaluacji będą rekomendacje do realizacji kolejnych edycji programu.

Sprawozdawczość, prowadzona przez realizatora – PCPR w Ropczycach w celu przedstawienia wskaźników realizacji programu, będzie obejmować w szczególności:

1. Roczne opisowe sprawozdanie z realizacji programu w ramach sprawozdawczości dla Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego – do 10 stycznia kolejnego roku.
2. Sprawozdania merytoryczne i finansowe, sporządzane w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej – wg harmonogramu.
3. Roczne sprawozdanie z realizacji programu przedstawiane Staroście ropczycko-sędziszowskiemu - do końca lutego kolejnego roku.

Przewodniczący Rady Powiatu
Józef Rojek

Spis tabel

Tabela 1. Liczba interwencji domowych i uruchomionej procedury Niebieskie Karty przez funkcjonariuszy KPP w Ropczycach w roku 2021

Tabela 2. Liczba procedur Niebieskie Karty, założonych w gminach Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego w roku 2021

Tabela 3. Liczba osób pokrzywdzonych przemocą w gminach Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego w roku 2021

Tabela 4. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w gminach Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego w roku 2021

Tabela 5. Liczba osób korzystających z pomocy w POIK w związku z sytuacją przemocy w rodzinie w roku 2021

Tabela 6. Realizacja procedury Niebieskie Karty i udział w pracach w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2021 roku przez POIK.

Załącznik nr 1

Ropczyce, dnia

.....
Imię i nazwisko uczestnika

.....
Adres zamieszkania

.....
Telefon kontaktowy

.....
Telefon do członka rodziny

KONTRAKT

Niniejszy kontrakt stanowi potwierdzenie przystąpienia do „Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”- edycja w roku

1. Realizatorem „Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”- dalej zwanego programem - jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach.
2. Czas trwania programu wynosi 60 godzin zajęć grupowych i 2 godziny zajęć indywidualnych.
3. Uczestnik zobowiązuje się do przestrzegania w czasie zajęć zasad ustalonych i zaakceptowanych przez uczestników.
4. W czasie trwania programu uczestnik jest zobowiązany do nie stosowania przemocy, a także informowania osoby prowadzącej zajęcia o każdorazowym zachowaniu przemocowym.
5. Warunkiem dopuszczenia do zajęć jest trzeźwość uczestnika. Osoba będąca pod wpływem alkoholu nie może uczestniczyć w zajęciach.
6. Warunkiem ukończenia programu jest potwierdzona obecność na 42 godzinach zajęć grupowych i 2 godzinach zajęć indywidualnych.
7. Uczestnik jest poinformowany o monitorowaniu zachowania w czasie trwania programu a także przez 3 lata po jego ukończeniu, realizowanym zarówno poprzez kontakt z członkami rodziny, jak i z innymi instytucjami.
8. Uczestnik otrzymuje materiały informacyjno-edukacyjne oraz dokument poświadczający ukończenie programu lub udział w programie.
9. Niniejszy kontrakt został sporządzony w 2 egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
Podpis osoby prowadzącej zajęcia

.....
Podpis uczestnika

Załącznik nr 2

Informacja podawana w przypadku pozyskania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zw. dalej RODO informujemy, że:

1. Administratorem danych osobowych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Konopnickiej 3, 39-100 Ropczyce, e-mail: pcprropczyce@pcpr-ropczyce.pl, zw. dalej Administratorem, który prowadzi operacje przetwarzania danych osobowych.
2. Kontakt do Inspektora Ochrony Danych: inspektor.odo@onet.pl.
3. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji zadania powiatu wynikającego z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U.2020.218 z późn. zm.) realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, tj. „Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, w zw. z art. 6 ust. 1 lit. c RODO, tj. przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze.
4. Kategorie danych osobowych: imię i nazwisko, data urodzenia, numer telefonu, adres zamieszkania, stan cywilny, wykształcenie, sytuacja społeczna, informacje o stanie zdrowia, informacje o sytuacji zawodowej i źródłach utrzymania, informacje o nałogach, informacje o skazaniach, orzeczeniach o ukaraniu, innych orzeczeniach wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, informacje o sytuacji rodzinnej i inne dane niezbędne w realizacji Programu.
5. Odbiorcą danych osobowych będą upoważnieni pracownicy przez Administratora oraz mogą być: podmioty świadczące usługi informatyczne wobec Administratora, podmioty uczestniczące w realizacji Programu korekcyjno-edukacyjnego, organy kontroli.
6. Dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
7. Dane osobowe będą przechowywane nie dłużej, niż jest to niezbędne i w zakresie koniecznym do realizacji celów przetwarzania, tj. przez okres zgodny z obowiązującymi przepisami archiwalnymi - ustawą z 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 t.j. z późn. zm.) i rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14 poz. 67 z późn. zm.).
8. Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo do:
 - 1) żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych,
 - 2) przenoszenia danych,
 - 3) wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania,
 - 4) wniesienia skargi do organu nadzorczego UODO ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa,
9. Źródło pochodzenia danych osobowych: Sąd Rejonowy w Ropczycach, ul. Słowackiego 7, 39-100 Ropczyce.
10. Dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji i nie podlegają profilowaniu.

Informacje podawane w przypadku zbierania danych osobowych od osoby, której dane dotyczą

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 14 w zw. z art. 6 ust. 1 lit. c Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zw. dalej RODO informujemy, że:

1. Administratorem danych osobowych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Konopnickiej 3, 39-100 Ropczyce, e-mail: pcprropczyce@pcpr-ropczyce.pl, zw. dalej Administratorem, który prowadzi operacje przetwarzania danych osobowych.
2. Kontakt do Inspektora Ochrony Danych Osobowych: e-mail: inspektor.odo@onet.pl.
3. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji zadania powiatu wynikającego z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U.2020.218 z późn. zm.) realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, tj. „Programu korekcyjno-edukacyjnego Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc w rodzinie” w zw. z art. 6 ust. 1 lit. c RODO, tj. przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze.
4. Odbiorcą danych osobowych będą upoważnieni pracownicy przez Administratora oraz mogą być: podmioty świadczące usługi informatyczne wobec Administratora, podmioty uczestniczące w realizacji Programu korekcyjno-edukacyjnego, organy kontroli.
5. Dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
6. Dane osobowe będą przechowywane nie dłużej, niż jest to niezbędne i w zakresie koniecznym do realizacji celów przetwarzania, tj. przez okres zgodny z obowiązującymi przepisami archiwalnymi - ustawą z 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 t.j. z późn. zm.) i rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14 poz. 67 z późn. zm.).
7. Posiada Pani/Pan prawo do:
 - 1) dostępu do treści swoich danych i uzyskania kopii, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych,
 - 2) przenoszenia danych,
 - 3) wniesienia skargi do organu nadzorczego: UODO ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.
8. Dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji i nie podlegają profilowaniu.
9. Podanie danych osobowych jest obowiązkowe, gdyż przesłankę przetwarzania danych osobowych stanowi przepis prawa. Osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do podania swoich danych. Konsekwencją niepodania danych może być brak możliwości realizacji celu.

